

ОТЧЕТ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Министерството на здравеопазването продължи да развива и надгражда последователни политики, като стартира и нови инициативи, насочени към реални подобрения в системата и устойчиво развитие на ключови сектори, в това число лекарствена политика, профилактика и промоция на здравето, майчино и детско здраве, модернизирането на системата.

По отношение на **лекарствената политика**, от настоящия екип се предприеха действия по промени в нормативната уредба, които повече от три години очакваха своето развитие. С **промените в Закона за медицинските изделия се предложиха мерки за подобряване на достъпа на населението до лекарствени продукти и медицински изделия**. С тях се гарантира прилагането на европейските регламенти за медицински изделия и изделия за инвитро диагностика, въвежда се изискване за оценка на здравните технологии за определени класове изделия и се разширява кръгът на лечебните заведения, в които могат да се използват неразрешени лекарствени продукти за лечение, профилактика и диагностика, както и да се провежда лечение с разрешени за употреба лекарства, които не се разпространяват на нашия пазар.

С изготвения законопроект за изменение и допълнение на **Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина** се въвежда цялостен пакет от мерки срещу недостига на лекарства и ежедневна отчетност по цялата верига на доставка. **Така гарантираме по-висока прозрачност и по-сигурно обезпечаване на пациентите с необходимите лекарствени продукти**. Освен това, за първи път чрез Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти се удължи периодът за **преразглеждане на промени в цените на единствени в международното непатентно наименование базови онкологични лекарства от 6 на 24 месеца**. Тази мярка значително облекчава притежателите на разрешение за употреба и дава възможност за дългосрочно запазване на онкологични лекарства на българския пазар.

Значителен напредък бе постигнат в **работата на ТЕЛК**. В началото на мандата просрочените експертизи бяха 25 000, като някои от тях чакаха решение повече от 4-5 години. Днес всички просрочия са преодолени и комисиите се произнасят в рамките на 1-2 месеца.

За първи път през настоящата година е въведена нормативна регулация по редица **медицински стандарти**. През настоящата година е стартирана работа по създаването на над 30 медицински стандарта. От тях четири вече са финализирани и обнародвани. Това са стандартите по „Диализно лечение“, „Кожни и венерически болести“, „Ендокринология и болести на обмяната“ и първият в България стандарт по „Здравни грижи“.

По отношение на **кадровата политика** Министерството предприе целенасочени мерки **укрепване на кадровия капацитет в здравната система чрез целенасочени мерки за привличане, обучение и задържане на медицински специалисти, с фокус върху специалностите в най-голям недостиг**. За първи път бяха утвърдени 1200 места за студенти по специалност „Медицинска сестра“, която беше определена и като защитена, както и 939 места за специализанти, финансирани от държавата. Значителното

увеличение на бюджета по проекта „Насърчаване на специализацията в области с недостиг на специалисти“ от 15 на 41,5 млн. лв. позволи осигуряване на допълнителни места за млади лекари, дентални лекари, сестри и акушерки, които да получават допълнително финансиране над основното си трудово възнаграждение.

От 1 май 2025 г. бяха увеличени възнагражденията в държавните психиатрични болници с 12,5 млн. лв., което доведе ръст от 49% спрямо 2024 г. в заплатите на специалистите. От началото на 2025 г. издръжката на държавните психиатрични болници беше увеличена с 3,2 млн. лв. (28,64%), като средствата бяха насочени към подобряване на материалната база и условията за лечение. С над 40% беше увеличена стойността на субсидията, която МЗ предоставя на Центровете по психично здраве и клиниките/отделенията по психиатрия към УМБАЛ и МБАЛ.

В областта на **профилактиката и промоцията на здравето** Министерството постави акцент върху имунизационната политика и защитата на най-уязвимите. Стартирахме Националната програма за първична профилактика на ракови заболявания, причинени от HPV, като за първи път бяха включени момчета, а при момчетата бе разширена възрастовата рамка. Въведена беше безплатна имунизация срещу коклюш при бременни, а от 2026 г. започва задължителната имунизация срещу варицела на деца и се дава възможност за още една безплатна имунизация по желание на бременни – срещу респираторно-синцитиален вирус.

Приоритет в мандата беше **модернизацията на здравната система чрез Плана за възстановяване и устойчивост**. В сферата на психичното здраве започна реновирането на 18 държавни психиатрични болници, а за модернизирането на онкологичната помощ беше осигурена високотехнологична апаратура в 14 лечебни заведения. По ПВУ реализираме и инвестиция в шест центъра за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания, като модернизираме диагностичния капацитет в още 17 областни болници и разширяваме възможностите за навременна диагностика и лечение на инсулт.

На нов етап бе изведен проектът за **Национална многопрофилна детска болница, където успешно бяха финализирани всички стратегически документи**, необходими за стартиране на инвестиционното проектиране. Изготвено е задание за проектиране на НМДБ. Наскоро бе сключено споразумение с АПИ и Столична община за довеждаща инфраструктура до този стратегически за България обект.

Същото важи и за **Системата за спешна медицинска помощ по въздуха**, която бе развита чрез приемането на втори, трети и четвърти хеликоптер, като до края на годината се очаква и петият. Паралелно с това продължават процесите по изграждане на необходимата инфраструктура, увеличаване броя на въздушните медицински екипи и тяхното начално и поддържащо обучение.

Значителен напредък бе постигнат и по отношение на **електронизацията** в сектора. Надградени бяха ключови модули в Националната здравно-информационна система: осигурен беше достъп за личните лекари до електронните здравни записи; приложението eRx беше усъвършенствано с нови функционалности; обогатено беше приложението eЗдраве.

В международен план Министерството даде успешен старт на мандата на България в Изпълнителния съвет на Световната здравна организация след 30-годишно отсъствие на страната ни. Важно постижение бе и кандидатурата за членство в ОИСР, където успешно преминахме технически преглед в Комитета по здравеопазване.

Всичко това показва, че здравеопазването вече не е територия на отлагани решения, а сектор на реални действия и измерими резултати. С реформи, които стигат до хората - от по-достъпен лекарствен пазар и навременна медицинска експертиза, през инвестиции в кадрите и психичното здраве, до модерна профилактика, високотехнологично лечение и въздушна спешна помощ - поставихме основите на по-справедлива, по-ефективна и ориентирана към пациента здравна система. Това не е крайна цел, а поет ангажимент: здравето на българските граждани да бъде национален приоритет, подкрепен с политика, ресурси и последователност и изградена профилактична система.